

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

Wsparcie EU dla Międzynarodowego Trybunału Karnego

P7_TA(2011)0507

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie poparcia Unii Europejskiej dla Międzynarodowego Trybunału Karnego: stojąc w obliczu wyzwań i pokonując trudności (2011/2109(INI))

(2013/C 153 E/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK), który wszedł w życie dnia 1 lipca 2002 r.,
- uwzględniając Konwencję w sprawie zapobiegania zbrodniom ludobójstwa i karania takich zbrodni, która weszła w życie dnia 12 stycznia 1951 r.,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Międzynarodowego Trybunału Karnego, zwłaszcza rezolucje z dnia 19 listopada 1998 r.⁽¹⁾, 18 stycznia 2001 r.⁽²⁾, 28 lutego 2002 r.⁽³⁾, 26 września 2002 r.⁽⁴⁾ i 19 maja 2010 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie rocznych sprawozdań dotyczących przestrzegania praw człowieka na świecie, z których ostatnią przyjęto w dniu 16 grudnia 2010 r.⁽⁶⁾,
- uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2003/444/WPZiB z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie Międzynarodowego Trybunału Karnego⁽⁷⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 2011/168/WPZiB z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie Międzynarodowego Trybunału Karnego⁽⁸⁾,
- uwzględniając plan działania z dnia 4 lutego 2004 r. oraz plan działania w następstwie decyzji w sprawie Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 12 lipca 2011 r.,
- uwzględniając umowę o współpracy i pomocy między Międzynarodowym Trybunałem Karnym a Unią Europejską⁽⁹⁾,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa (ESB) z 2003 r. pt. „Bezpieczna Europa w lepszym świecie”, przyjętą przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając program sztokholmski (2010-2014) pt. „Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli” (grudzień 2009 r.)⁽¹⁰⁾ oraz plan działania służący realizacji programu sztokholmskiego (kwiecień 2010 r., COM(2010)0171),
- uwzględniając decyzję Rady 2002/494/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r., ustanawiającą europejską sieć punktów kontaktowych dotyczących osób odpowiedzialnych za ludobójstwo, zbrodnie przeciw ludzkości oraz zbrodnie wojenne⁽¹¹⁾, oraz decyzję Rady 2003/335/WSiSW z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wykrywania i karania ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 379 z 07.12.98, s. 265.

⁽²⁾ Dz.U. C 262 z 18.09.2001, s. 262.

⁽³⁾ Dz.U. C 293 E z 28.11.02, s. 88.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 273 E z 14.11.2003, s. 291.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 161 E z 31.05.11, s. 78.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte w tym dniu, P7_TA(2010)0489.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 150, 18.06.03, s. 67.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 56.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 115 z 28.04.2006, s. 50.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 115 z 04.05.2010, s. 1.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 167 z 26.6.2002, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 118 z 14.5.2003, s. 12.

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1593 (2005 r.) w sprawie Sudanu/Darfuru i nr 1970 (2011 r.) w sprawie Libii,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu PE,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0368/2011),
- A. mając na uwadze, że sprawiedliwość, zasada państwa prawa i walka z bezkarnością są filarami trwałego pokoju gwarantującymi prawa człowieka i podstawowe wolności;
- B. mając na uwadze, że począwszy od września 2011 r., 117 państw ratyfikowało statut rzymski; mając na uwadze, że dążenie do jego powszechnej ratyfikacji powinno pozostać nadrzędnym celem;
- C. mając na uwadze, że uniwersalny charakter sprawiedliwości zakłada jej jednolite stosowanie, bez wyjątków i podwójnych standardów; mając na uwadze, że osoby, które dopuściły się ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, egzekucji pozasądowych, zbrodni wojennych, tortur, masowych gwałtów lub wymuszonych zaginięć nie powinny nigdzie znaleźć bezpiecznego schronienia;
- D. mając na uwadze, że sprawiedliwość należy postrzegać jako niezbędny element stanowiący podstawę zaangażowania w pokój i rozwiązywanie konfliktów;
- E. mając na uwadze, że utrzymanie niezależności MTK jest kluczowe nie tylko ze względu na jego skuteczność, ale również na propagowanie uniwersalności statutu rzymskiego;
- F. mając na uwadze, że MTK jest pierwszym stałym międzynarodowym organem wymiaru sprawiedliwości, w którego kompetencji leży sądenie osób pod zarzutem ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości oraz zbrodni wojennych i który tym samym w istotny sposób przyczynia się do poszanowania praw człowieka oraz prawa międzynarodowego zwalczając bezkarność, a także odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu naruszeniom prawa i wyraźnie wskazuje, iż bezkarność w odniesieniu do tych zbrodni nie będzie tolerowana;
- G. mając na uwadze, że poszanowanie „interesu wymiaru sprawiedliwości” bez względu na uwarunkowania polityczne (artykuł 53 statutu rzymskiego) jest podstawową zasadą trybunału; mając na uwadze, że MTK odgrywa zasadniczą rolę w propagowaniu międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości i tym samym działa na rzecz bezpieczeństwa, sprawiedliwości i zasady państwa prawa, jak również utrzymania pokoju i wzmocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego;
- H. mając na uwadze, że jurysdykcja MTK obejmuje przestępstwa popełnione po wejściu w życie statutu rzymskiego w dniu 1 lipca 2002 r.;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z preambułą statutu rzymskiego, jak również z zasadą komplementarności MTK działa wyłącznie w przypadkach, gdy sądy krajowe nie są w stanie lub nie chcą prowadzić rzetelnych rozpraw, a zatem państwa-strony zachowują pierwotną odpowiedzialność za ściganie zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i ludobójstwa; mając na uwadze, że współpraca państw będących stronami statutu rzymskiego i organizacji regionalnych ma zasadnicze znaczenie, szczególnie w sytuacjach, w których jurysdykcja trybunału jest podważana;
- J. mając na uwadze, że polityka „pozytywnej komplementarności” MTK zwiększa możliwości sądów krajowych w zakresie dochodzenia i ścigania zbrodni wojennych;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

- K. mając na uwadze, że MTK prowadzi obecnie dochodzenia w siedmiu państwach (Ugandzie, Demokratycznej Republice Konga, w regionie Darfur w Sudanie, Republice Środkowoafrykańskiej, Kenii, Libii i Wybrzeżu Kości Słoniowej) i publicznie ogłosił, że jest w trakcie analizowania informacji dotyczących domniemanych zbrodni popełnionych w wielu innych okolicznościach; mając na uwadze, że dwie sprawy zostały skierowane do trybunału przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (Darfur i Libia), trzy przez same państwa-strony (Uganda, Demokratyczna Republika Konga, Republika Środkowej Afryki), a dwie zostały wszczęte motu proprio przez prokuratora (Kenia i Wybrzeże Kości Słoniowej);
- L. mając na uwadze, że 17 wydanych przez MTK nakazów aresztowania wciąż nie zostało wykonanych, w tym nakazy aresztowania Josepha Kony'ego i innych przywódców Armii Bożego Oporu w związku z sytuacją w północnej Ugandzie, Bosco Ntagandy w Demokratycznej Republice Konga, Ahmada Muhammada Haruna, Alego Muhammada Alego Abd-Al-Rahmana oraz prezydenta Sudanu Omara Hasana Ahmeda Al-Baszira oraz Saifa Al-Islama Kadafiego i Abdullaha Al-Senusiego w Libii;
- M. mając na uwadze, że prawo do rzetelnego procesu, prawa procesowe i prawa ofiar stanowią podstawowe zasady systemu określonego w statucie rzymskim;
- N. mając na uwadze, że trybunał ma na celu zapewnienie w pełni sprawiedliwości i zadośćuczynienia ofiarom i społecznościom dotkniętym konfliktami, w tym przez udział, ochronę, zastępstwo prawne i współpracę zewnętrzną;
- O. mając na uwadze, że trybunał daje ofiarom prawo uczestnictwa uzupełnione o struktury ochrony świadków;
- P. mając na uwadze, że system zadośćuczynień ofiarom zbrodni wchodzący w zakres kompetencji MTK czyni z niego jedyną taką instytucję sądowniczą na poziomie międzynarodowym;
- Q. mając na uwadze, że powodzenie czynności mających na celu zadośćuczynienie rozpoczynających się w 2011 r. zależy od dobrowolnych wkładów darczyńców, jak również od zebranych grzywien i konfiskat od osób skazanych;
- R. mając na uwadze, że trybunał otrzymuje obecnie coraz większą liczbę wniosków dotyczących dochodzeń, spraw i postępowań wstępnych – gdy tymczasem niektóre z państw będących stronami statutu rzymskiego dążą do tego, aby jego budżet nie uległ zmianie lub nawet został zmniejszony;
- S. mając na uwadze, że Unia Europejska i jej państwa członkowskie są zdecydowanymi stronnikami trybunału od momentu jego powstania oraz zapewniają mu stałe wsparcie polityczne, dyplomatyczne, finansowe i logistyczne, w tym propagowanie uniwersalności statutu rzymskiego i obronę jego integralności, z myślą o ochronie i zwiększaniu niezależności trybunału;
- T. mając na uwadze, że walka z bezkarnością może przynosić rezultaty wyłącznie wtedy, gdy wszystkie państwa-strony współpracują z MTK oraz gdy kraje niebędące stronami statutu także udzielą wsparcia tej instytucji sądowej;

Konieczność zwiększenia wsparcia dla trybunału za pomocą działań politycznych i dyplomatycznych

1. potwierdza swoje pełne poparcie dla MTK, statutu rzymskiego i międzynarodowego systemu sądownictwa karnego, których podstawowym celem jest zwalczanie bezkarności za zbrodnie ludobójstwa, zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne;
2. potwierdza swoje całkowite poparcie dla Biura Prokuratora, jego działania motu proprio i w zakresie wszczynania nowych postępowań;
3. wzywa państwa będące i niebędące stronami statutu rzymskiego do powstrzymywania się od wywierania politycznych nacisków na trybunał, co ma na celu zachowanie i zagwarantowanie jego bezstronności oraz sprawiedliwości opartej na prawie, nie zaś na uwarunkowaniach politycznych;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

4. podkreśla istotność zasady uniwersalności i apeluje do ESDZ, państw członkowskich UE oraz do Komisji o kontynuowanie intensywnych starań na rzecz propagowania powszechnej ratyfikacji statutu rzymskiego oraz porozumienia w sprawie przywilejów i immunitetów Międzynarodowego Trybunału Karnego (APIC), jak również krajowych przepisów implementacyjnych;
5. z zadowoleniem przyjmuje to, że UE i większość jej państw członkowskich złożyła określone zobowiązania podczas konferencji w Kampali, i zaleca, aby wywiązywanie się z tych zobowiązań było realizowane w wymaganym terminie i przedstawione w formie sprawozdania podczas kolejnego Zgromadzenia Państw-Stron, które zaplanowano na 12-21 grudnia 2011 r. w Nowym Jorku;
6. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia poprawek do statutu rzymskiego, w tym tych dotyczących zbrodni agresji, oraz wzywa wszystkie państwa członkowskie UE do ich ratyfikowania i włączenia ich do przepisów krajowych;
7. z zadowoleniem przyjmuje modyfikację wspólnego stanowiska UE w sprawie MTK przez przyjęcie decyzji z dnia 21 marca 2011 r.; zauważa, że nowa decyzja uwzględnia wyzwania, przed jakimi stoi trybunał, oraz podkreśla, że decyzja daje UE i jej państwom członkowskim dobrą podstawę do udzielania pomocy trybunałowi w stawianiu czoła tym wyzwaniom;
8. z zadowoleniem przyjmuje zmodyfikowany plan działań UE utworzony 12 lipca 2011 r. dotyczący działań następczych w stosunku do decyzji w sprawie MTK, który przedstawia skuteczne i konkretne środki, które UE ma podjąć z myślą o zwiększeniu w przyszłości jej poparcia dla trybunału, i zachęca prezydencję Rady oraz Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do priorytetowego potraktowania wdrażania planu działania;
9. podkreśla, że pełna i sprawna współpraca pomiędzy państwami-stronami, w tym państwami członkowskimi UE, a trybunałem jest kluczowa dla skuteczności i powodzenia systemu międzynarodowego sądownictwa karnego;
10. apeluje do UE i jej państw członkowskich o stosowanie się w wymaganym terminie do wszystkich wniosków trybunału dotyczących udzielania pomocy i współpracy, między innymi wykonania wciąż oczekujących nakazów aresztowań oraz dostarczania informacji, w tym wniosków mających na celu uzyskanie pomocy w zidentyfikowaniu, zabezpieczeniu i zajęciu środków finansowych osób podejrzanych;
11. wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, które dotąd tego nie zrobiły, do uchwalenia ustawodawstwa krajowego w zakresie współpracy oraz do zawarcia porozumień ramowych z MTK w sprawie egzekwowania wyroków trybunału, prowadzenia dochodzeń, zbierania materiału dowodowego, identyfikacji, ochrony i relokacji świadków, aresztowań, ekstradycji, pozbawień wolności i zakwaterowania oskarżonych zwolnionych za kaucją, osadzania skazanych w więzieniach; apeluje do państw członkowskich o współpracę za pośrednictwem organy policji oraz mechanizmy sądowe i inne na rzecz zapewnienia odpowiedniego wsparcia dla MTK;
12. zachęca państwa członkowskie UE do zmiany artykułu 83 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tak aby dodać zbrodnie podlegające jurysdykcji MTK do listy zbrodni leżących w kompetencji UE; w szczególności wzywa państwa członkowskie UE do przekazania UE kompetencji w zakresie identyfikacji i zajmowania aktywów osób oskarżonych przez organy MTK, niezależnie od tego, czy postępowanie sądowe zostało wszczęte przez MTK; wzywa państwa członkowskie UE do współpracy w zakresie wymiany odpowiednich informacji za pośrednictwem istniejących biur ds. odzyskiwania mienia, jak również Międzyagencyjnej Sieci Odzyskiwania Mienia Camden (CARIN);
13. wzywa państwa członkowskie UE do pełnego wcielenia postanowień statutu rzymskiego i porozumienia w sprawie przywilejów i immunitetów trybunału do ich ustawodawstwa krajowego;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

14. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia podczas konferencji rewizyjnej w Kampali poprawek do statutu rzymskiego dotyczących zbrodni agresji oraz wzywa wszystkie państwa członkowskie UE do ich ratyfikowania i uwzględnienia w przepisach krajowych; proponuje, aby w celu zagwarantowania i wzmocnienia uniwersalności statutu rzymskiego dołożono wszelkich starań na rzecz ustalenia w drodze wspólnego porozumienia bardziej szczegółowej definicji określonych przestępstw ustanawiając pojęcie aktu agresji łamiącego prawo międzynarodowe;

15. odnotowuje, że trybunał, zgodnie z postanowieniami z konferencji w Kampali, nie będzie mógł wykonywać jurysdykcji nad zbrodnią agresji do stycznia 2017 r., kiedy planowana jest decyzja państw-stron o aktywowaniu tej jurysdykcji;

16. z zadowoleniem przyjmuje wkład niektórych z państw członkowskich UE w walkę z bezkarnością w stosunku do najgorszych znanych ludzkości zbrodni przez stosowanie represji wszechświatowej; zachęca wszystkie państwa członkowskie UE do takiego postępowania; zaleca, aby w dalszym ciągu wzmocniano rolę unijnej sieci punktów kontaktowych ds. zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i ludobójstwa w ułatwianiu współpracy między organami ścigania UE w zakresie ścigania sprawców poważnych przestępstw;

17. podkreśla kluczową rolę międzynarodowych jurysdykcji karnych w zwalczaniu bezkarności i poszczególnych przypadków naruszenia prawa międzynarodowego związanych z nielegalnym wykorzystywaniem i werbowaniem dzieci do wojska; stanowczo sprzeciwia się wcielaniu lub werbowaniu dzieci poniżej osiemnastego roku życia do sił zbrojnych lub wykorzystywaniu ich w jakikolwiek sposób w działaniach wojskowych; zwraca uwagę na znaczenie zapewnienia im prawa do spokojnego dzieciństwa, edukacji, fizycznej integralności, bezpieczeństwa i płciowej niezależności;

18. wzywa do ustanowienia skutecznych strategii i mechanizmów wspierających celem dopilnowania, by uczestnictwo ofiar w procesach MTK w sposób znaczący wpływało na większą dostępność porad psychologicznych, medycznych i prawnych, jak również na łatwy dostęp do programów ochrony świadków; podkreśla znaczenie propagowania wiedzy na temat przemocy seksualnej na obszarach ogarniętych konfliktami za pomocą programów dotyczących kwestii prawnych, dokumentowania przestępstw seksualnych popełnionych w konfliktach wojennych, szkolenia prawników, sędziów i działaczy ze statutu rzymskiego i międzynarodowego orzecznictwa w odniesieniu do przestępstw seksualnych popełnionych na kobietach i dzieciach;

19. wzywa Unię Europejską i jej państwa członkowskie do zapewnienia programów szkoleniowych dla m.in. oficerów śledczych, prokuratorów, sędziów i dowódców wojskowych, skupiających się po pierwsze na przepisach statutu rzymskiego i odpowiadającym im przepisom prawa międzynarodowego i, po drugie, na prewencji, wykrywaniu, dochodzeniu i ściganiu przypadków łamania tych przepisów;

20. zwraca uwagę na porozumienie o współpracy i pomocy pomiędzy UE a MTK; wzywa państwa członkowskie UE do zastosowania zasady represji wszechświatowej w zwalczaniu bezkarności i zbrodni przeciwko ludzkości i podkreśla jej znaczenie dla skuteczności i sprawnego działania systemu międzynarodowego sądownictwa karnego;

21. zdecydowanie zachęca UE i jej państwa członkowskie do wykorzystania wszelkich środków i instrumentów dyplomatycznych, by wymagać skutecznej współpracy z MTK, w szczególności w odniesieniu do wykonywania nakazów aresztowania oczekujących na wykonanie;

22. zdecydowanie zachęca UE i jej państwa członkowskie, przy wsparciu ze strony ESDZ, do wprowadzenia szeregu ścisłych wewnętrznych wytycznych wzorowanych na istniejących wytycznych ONZ i MTK stosowanych przez Biuro Prokuratora, które będą zawierały kodeks postępowania dotyczący kontaktów między urzędnikami UE i państw członkowskich a osobami poszukiwanymi przez MTK, zwłaszcza jeżeli te ostatnie nadal piastują urzędy publiczne, bez względu na ich status i to, czy są obywatelami państw będących stronami czy państw niebędących stronami statutu rzymskiego;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

23. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby w przypadku, gdy państwo partnerskie kieruje zaproszenie lub wyraża wolę zezwolenia na wizyty na swoim terytorium wobec osoby, w odniesieniu do której MTK wydał nakaz aresztowania, bezzwłocznie wywierały silną presję na to państwo celem aresztowania lub wsparcia czynności związanych z aresztowaniem lub też przynajmniej celem uniemożliwienia takiej osobie odbycia podróży; zauważa, że takie zaproszenia zostały ostatnio wystosowane do prezydenta Sudanu Omara Al-Baszira m.in. przez Czad, Chiny, Dżibuti, Kenię i Malezję;

24. uznaje niedawną decyzję prokuratora MTK dotyczącą wydania nakazu aresztowania dla Saifa Al-Islama Kadafigo i szefa wywiadu Abdullaha Al-Senusiego z Libii w związku z domniemanym popełnieniem przez nich zbrodni przeciwko ludzkości od momentu rozpoczęcia powstania; podkreśla, że ich schwytanie i późniejsze osądzenie przez MTK będzie stanowiło istotny wkład w walkę z bezkarnością w regionie;

25. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że państwa-strony MTK, takie jak Czad, Dżibuti i Kenia, przyjęły ostatnio na swoich terytoriach prezydenta Sudanu Omara Hasana Ahmeda Al-Baszira bez aresztowania go i wydania trybunałowi, mimo iż na mocy statutu rzymskiego mają one wyraźny obowiązek zatrzymania i wydania go;

26. podkreśla wagę zdecydowanego działania UE na rzecz przewidywania i unikania lub potępienia takich przypadków braku współpracy; podkreśla potrzebę stworzenia przez UE (i państwa członkowskie) wewnętrznego protokołu zawierającego konkretne, standardowe działania pozwalające im konsekwentnie i w porę reagować na przypadki braku współpracy z trybunałem, w stosownych przypadkach skoordynowanego z mechanizmami innych właściwych instytucji, w tym Zgromadzenia Państw-Stron;

27. zauważa ważną rolę, jaką odegrały państwa afrykańskie w tworzeniu MTK i uznaje ich wsparcie oraz bliską współpracę za niezbędne dla skutecznego funkcjonowania trybunału oraz jego niezawisłości;

28. wzywa afrykańskie państwa-strony statutu rzymskiego MTK do wypełnienia zobowiązań wynikających z statutu rzymskiego MTK i zgodnie z Aktem Założycielskim Unii Afrykańskiej do aktywnego wspierania realizacji zadania, jakim jest pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców najcięższych zbrodni na świecie, przez zademonstrowanie silnego poparcia dla trybunału podczas szczytów Unii Afrykańskiej (UA) oraz wzywa UA do położenia kresu bezkarności winnych najcięższych zbrodni i do pomocy ofiarom okrucieństwa; wyraża poparcie dla wniosku trybunału o otwarcie biura łącznikowego z Unią Afrykańską w Addis Abebie;

29. wzywa UE i jej państwa członkowskie do uwzględnienia pracy MTK i postanowień statutu rzymskiego w priorytetach ich programów rozwoju mających na celu wzmocnienie rządów prawa; apeluje do UE i jej państw członkowskich o dostarczenie niezbędnej technicznej, logistycznej i finansowej pomocy i wiedzy krajom rozwijającym się, które posiadają jedynie ograniczone możliwości dostosowywania ich ustawodawstwa krajowego do postanowień statutu rzymskiego oraz współpracy z MTK, bez względu na to czy państwa te ratyfikowały statut; zachęca również UE i jej państwa członkowskie do wspierania programów szkoleniowych dla władz policyjnych, sądowych, wojskowych i administracyjnych krajów rozwijających się dotyczących znajomości przepisów statutu rzymskiego;

30. zachęca następne Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE do dyskusji na temat walki z bezkarnością w międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju i stosownego dialogu politycznego zgodnie z licznymi rezolucjami i art. 11 ust. 6 zmienionej umowy z Kotonu w celu uwzględnienia w priorytetach walki z bezkarnością i wzmocnienia zasady państwa prawa w ramach istniejących programów i działań dotyczących współpracy na rzecz rozwoju;

31. zachęca ESDZ i służby dyplomatyczne państw członkowskich UE, aby w sposób systematyczny i ukierunkowany zastosować narzędzia dyplomatyczne wykorzystywane przez nie w celu zwiększenia wsparcia dla MTK i propagowania powszechnej ratyfikacji i wdrożenia statutu rzymskiego; odnotowuje, że narzędzia te obejmują działania dyplomatyczne, deklaracje i oświadczenia polityczne, klauzule dotyczące MTK w umowach z państwami trzecimi oraz dialogi dotyczące polityki i praw człowieka; doradza podjęcie odpowiednich działań w oparciu o ocenę wyników;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

32. podkreśla potrzebę tego, aby MTK zwracał uwagę nie tylko na konflikty zbrojne, ale aktywniej badał przypadki łamania praw człowieka, które urastają do poziomu zbrodni przeciwko ludzkości i sytuacje, w przypadku których władze lokalne są wyraźnie niechętne do prowadzenia dochodzeń, skazywania i karania domniemyanych sprawców;
33. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą Komisji i państwa członkowskie UE do rozpoczęcia dyplomatycznych starań na rzecz zachęcenia członków Rady Bezpieczeństwa ONZ do rozpatrywania spraw, w których przedstawiciele państw, które nie są stroną statutu, dopuścili się domniemyanych zbrodni przeciwko ludzkości i wciąż pozostają bezkarni, dotyczy to także ostatnich wydarzeń w Iranie, Syrii, Bahrajnie i Jemenie;
34. uznaje rolę UE w propagowaniu ratyfikacji statutu rzymskiego i porozumienia w sprawie przywilejów i immunitetów trybunału na całym świecie, a także z zadowoleniem przyjmuje ostatnie przystąpienie Tunezji, Filipin, Malediwów, Grenady, Mołdawii, Saint Lucia i Szeszeli do statutu rzymskiego i ratyfikowanie przez nie statutu, co zwiększyło całkowitą liczbę państw-stron do 118; apeluje o to, by więcej krajów azjatyckich, północnoafrykańskich, bliskowschodnich oraz krajów Afryki Subsaharyjskiej stało się stronami statutu rzymskiego;
35. zaleca, aby UE, a w szczególności ESDZ, w dalszym ciągu propagowały uniwersalność statutu rzymskiego i porozumienia w sprawie przywilejów i immunitetów oraz zwalczanie bezkarności, a także działały w poszanowaniu trybunału, współpracowały z nim i udzielały mu wsparcia w kontekście relacji UE z krajami trzecimi, w tym w ramach umowy z Kotonu i dialogów pomiędzy UE a organizacjami regionalnymi, takimi jak Unia Afrykańska, Liga Państw Arabskich, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN); podkreśla znaczenie propagowania ratyfikacji i zastosowania statutu rzymskiego przez trybunał w dwustronnych rozmowach UE z państwami trzecimi poświęconych prawom człowieka;
36. wzywa Komisję i ESDZ do systematyczniejszego dążenia do włączenia klauzuli MTK do mandatów negocjacyjnych i porozumień z krajami trzecimi;
37. wzywa przywódców UE do zachęcania wszystkich państw, które nie są jeszcze stronami, do przystąpienia do statutu rzymskiego; wzywa przy tym do skoncentrowania się zwłaszcza na stałych członkach Rady Bezpieczeństwa ONZ i państwach niebędących stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa;
38. z zadowoleniem przyjmuje udział Stanów Zjednoczonych jako obserwatora w Zgromadzeniu Państw-Stron MTK i wyraża nadzieję, że już wkrótce staną się one państwem-stroną statutu;
39. z zadowoleniem przyjmuje niedawne przystąpienie Tunezji do statutu rzymskiego i ma nadzieję, że będzie to pozytywny sygnał dla innych krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, aby poszły jej śladem; z zadowoleniem przyjmuje niedawną ratyfikację statutu rzymskiego przez Filipiny, która zwiększa liczbę państw azjatyckich należących do systemu trybunału i w sposób znaczący pokazuje rosnący udział państw azjatyckich w MTK, jak również niedawną ratyfikację statutu rzymskiego przez Malediwy i ostatni projekt ustawy Zgromadzenia Narodowego Republiki Zielonego Przylądka zezwalający na ratyfikację statutu rzymskiego i ma nadzieję, że rząd tego państwa bezzwłocznie zastosuje się do jego postanowień; wyraża nadzieję, że kraje Ameryki Łacińskiej dołączą do MTK;
40. wzywa Turcję, kraj kandydujący do UE, który jako jedyny jeszcze tego nie uczynił, aby możliwie najszybciej stała się państwem-stroną statutu rzymskiego i porozumienia w sprawie przywilejów i immunitetów trybunału, i jednocześnie podkreśla, że każdy przyszły kraj kandydujący i potencjalny kraj kandydujący, jak również państwa partnerskie objęte europejską polityką sąsiedztwa (EPS) muszą uczynić to samo;
41. wzywa UE i jej państwa członkowskie do wspierania możliwości i woli politycznej krajów trzecich – w szczególności krajów, których dotyczą działania MTK i na których temat MTK przygotowuje wstępną analizę – do wszczynania postępowań w sprawie ludobójstwa, zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości; w związku z tym apeluje do UE i jej państw członkowskich o wsparcie procesów związanych z przeprowadzaniem reform oraz działań krajowych w zakresie budowania potencjału mających na celu wzmocnienie niezależnego systemu sądowego, organów ścigania i systemu penitencyjnego we wszystkich krajach bezpośrednio objętych działalnością komisji ds. poważnych przestępstw międzynarodowych;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

42. podkreśla, że skuteczność zasady komplementarności trybunału opiera się na nadrzędnych zobowiązaniach państw-stron do dochodzenia i ścigania zbrodni wojennych oraz ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości; wyraża zaniepokojenie tym, że nie wszystkie państwa członkowskie UE posiadają w swoim ustawodawstwie definicje tych przestępstw w rozumieniu prawa krajowego, dzięki którym ich sądy mogłyby sprawować nad tymi przestępstwami jurysdykcję;

43. wzywa państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, do stworzenia kompletnych i skutecznych przepisów implementacyjnych w ramach przejrzystego procesu konsultacyjnego ze społeczeństwem obywatelskim oraz do wyposażenia krajowych systemów sądownictwa w narzędzia niezbędne do dochodzenia i ścigania tych przestępstw;

44. potwierdza, że UE i jej państwa członkowskie muszą nasilić swoje działania dyplomatyczne w stosunku do krajów niebędących stronami statutu rzymskiego oraz w stosunku do organizacji regionalnych (np. UA, ASEAN i Ligi Państw Arabskich) mające na celu propagowanie lepszego zrozumienia uprawnień MTK, tj. ścigania przez trybunał sprawców zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i ludobójstwa, również przez rozwój specjalnej strategii komunikacji w tym zakresie i budowanie większego wsparcia dla trybunału i jego uprawnień, w szczególności na forum ONZ, jakim jest Rada Bezpieczeństwa ONZ;

45. zapewnia o decydującej roli wsparcia dyplomatycznego ze strony państw członkowskich UE dla mandatu MTK i działalności trybunału w gremiach ONZ, w tym w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ oraz Radzie Bezpieczeństwa ONZ;

46. podkreśla potrzebę dalszych działań dyplomatycznych mających na celu zachęcanie członków Rady Bezpieczeństwa ONZ do szybkiego przekazywania wniosków o wszczęcie postępowania zgodnie z postulatami artykułu 13b statutu rzymskiego i tak jak ostatnio pokazało doświadczenie, kiedy to w Radzie Bezpieczeństwa ONZ jednogłośnie zdecydowano o przekazaniu do MTK wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie Libii; wyraża również nadzieję, że Rada Bezpieczeństwa ONZ powstrzyma się od odroczenia dochodzeń lub aktów oskarżenia trybunału zgodnie z artykułem 16 statutu rzymskiego;

47. wzywa członków Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz członków Zgromadzenia Ogólnego ONZ do znalezienia odpowiednich rozwiązań i środków, które pozwolą ONZ zapewnić trybunałowi środki finansowe, w szczególności na pokrycie kosztów związanych z rozpoczęciem dochodzeń i wnoszeniem oskarżeń w sprawach przekazywanych przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, zgodnie z postanowieniami art. 115 statutu rzymskiego;

48. wzywa państwa członkowskie UE do zadbania o to, by uprawnienia właściwych regionalnych specjalnych przedstawicieli UE (SPUE) obejmowały koordynację i współpracę z MTK; apeluje do wysokiej przedstawicieli, aby wyznaczyła specjalnego przedstawiciela UE ds. międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości posiadającego uprawnienia do propagowania, uwzględniania w głównych priorytetach i reprezentowania zaangażowania UE w walkę z bezkarnością oraz zaangażowania UE w misję Międzynarodowego Trybunału Karnego w zakresie polityki zagranicznej UE;

49. apeluje do ESDZ, aby dopilnowała, by MTK został uwzględniony w głównych priorytetach polityki zagranicznej UE, w szczególności aby systematycznie uwzględniała walkę z bezkarnością i zasadę komplementarności w szerszym kontekście rozwoju i przy zachowaniu zasady państwa prawa, a przede wszystkim zachęciła będące w trakcie przemian kraje położone w południowym regionie Morza Śródziemnego do podpisania i ratyfikowania statutu rzymskiego;

50. potwierdza, że UE powinna zagwarantować ESDZ niezbędną wiedzę i wysoki poziom możliwości potrzebne do uczynienia kwestii związanych z MTK rzeczywistym priorytetem; zaleca, aby ESDZ zagwarantowała właściwy poziom zatrudnienia zarówno w Brukseli, jak i w ramach delegacji urzędników, których zadaniem jest zarządzanie kwestiami międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości, a także aby ESDZ i Komisja Europejska dalej rozwijały szkolenia dla pracowników w zakresie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości oraz MTK i utworzyły program wymiany pracowników z MTK z myślą o propagowaniu wzajemnej wiedzy na temat instytucji i ułatwieniu dalszej współpracy;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

51. wzywa wszystkie państwa-strony MTK, UE i sam MTK, w tym Biuro Prokuratora, do poczynienia wszelkich starań w celu oskarżenia i skazania sprawców przestępstw seksualnych przeciwko ludzkości, które stanowią specyficzny rodzaj zbrodni przeciwko ludzkości podlegający jurysdykcji MTK (artykuł 7 statutu rzymskiego) obejmujący gwałt, niewolnictwo seksualne, przymusową prostytucję, wymuszoną ciążę, przymusową sterylizację oraz jakiegokolwiek inne formy przemocy seksualnej porównywalnej wagi, jak również prześladowanie na tle płciowym; zauważa, że takie przestępstwa seksualne są szczególnie nikczemne, gdyż często są popełniane na szeroką skalę i stanowią zbrodnie wojenne oraz zbrodnie przeciwko ludzkości (artykuł 8 statutu rzymskiego), wymierzone w najbardziej bezbronne grupy – kobiety, dzieci i ludność cywilną – w krajach już osłabionych przez konflikty lub niedobór żywności i głód;

52. w kontekście zbliżającego się wyboru sześciu nowych sędziów i nowego prokuratora, zaplanowanego na grudzień 2011 r. podczas Zgromadzenia Państw-Stron, wzywa państwa członkowskie UE do wybrania na te stanowiska kandydatów posiadających najwyższe kwalifikacje, w sposób sprawiedliwy, przejrzysty i uwzględniający zasługi oraz zapewniający jednocześnie równowagę geograficzną i równowagę płci, a także do zachęcenia państw ze swoich regionów, które korzystają z minimalnych wymagań dotyczących głosowania (takie jak grupa Ameryki Łacińskiej i Karaibów (GRULAC) do skorzystania z tej możliwości i nominowania odpowiednich kandydatów, co zagwarantuje zrównoważoną reprezentację regionów w trybunale; zwraca uwagę na fakt, że wybór nowego prokuratora ma niezwykle znaczenie dla skuteczności i zasadności trybunału oraz wyraża uznanie dla pracy Komitetu ds. Sukcesji utworzonego przez Prezydium Zgromadzenia Państw-Stron;

53. z zadowoleniem przyjmuje propozycję utworzenia komitetu doradczego odbierającego i sprawdzającego wszystkie kandydatury na nowych sędziów, jak postuluje art. 36 ust. 4c statutu rzymskiego, a także Komitetu ds. Sukcesji Prokuratora MTK, oraz wyraża opinię, że uwarunkowania polityczne nie powinny mieć wpływu na pracę Komitetu ds. Sukcesji;

Konieczność zapewniania trybunałowi dalszego wsparcia pod względem finansowym i logistycznym

54. z zadowoleniem odnosi się do dotychczasowego finansowego i logistycznego wsparcia UE i poszczególnych państw członkowskich dla MTK oraz zaleca, aby kontynuowano i dalej rozwijano obecne formy wsparcia przez regularny wkład państw-stron w budżet MTK lub unijne środki finansowania takie jak europejski instrument na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (EIDHR), w szczególności w następujących dziedzinach: działania zewnętrzne mające na celu pomoc ofiarom i społecznościom dotkniętym konfliktami, zastępstwo prawne, relokacja świadków, udział i ochrona ofiar/świadków, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb kobiet i młodocianych/dzieci będących ofiarami; zapewnienie wsparcia umożliwiającego trybunałowi zaspokojenie pilnych potrzeb operacyjnych wynikających z prowadzenia nowych dochodzeń; wzywa UE i jej państwa członkowskie do wsparcia działań MTK zmierzających do zwiększenia obecności w terenie, przez uznanie znaczenia obecności trybunału w terenie dla propagowania zrozumienia i wsparcia dla uprawnień trybunału, jak również dzięki zaangażowaniu i wspieraniu społeczności poszkodowanych w wyniku przestępstw objętych jurysdykcją trybunału; wyraża zaniepokojenie tym, że brak zasobów pozostaje przeszkodą dla optymalnego funkcjonowania trybunału;

55. podkreśla istotny wpływ statutu rzymskiego na ofiary, jednostki i społeczności dotknięte przestępstwami objętymi jurysdykcją trybunału; uważa, że działania trybunału na rzecz kontaktów zewnętrznych są kluczowe dla propagowania porozumienia i wsparcia dla jego działalności, dla zaspakajania oczekiwań ofiar i społeczności dotkniętych konfliktami i dla tego, aby umożliwić im śledzenie i zrozumienie procesów międzynarodowego sądownictwa karnego oraz pracy trybunału;

56. zaleca, aby państwa członkowskie UE nadal zapewniały odpowiedni wkład do funduszu powierniczego MTK na rzecz ofiar (w celu pokrycia ewentualnych odszkodowań przy równoczesnej kontynuacji obecnej działalności związanej z udzielaniem pomocy) oraz wspierały finansowo nowo utworzony specjalny fundusz relokacji świadków MTK, fundusz na rzecz wizyt rodzin osadzonych w siedzibie trybunału w Hadze, program pomocy prawnej i zapewniały środki na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem i rozwojem obecności MTK w terenie;

57. stanowczo popiera starania MTK na rzecz rozszerzenia i wzmocnienia jego obecności w terenie, gdyż jest to niezbędne dla poprawienia możliwości sprawowania jego funkcji, w tym prowadzenia dochodzeń, współpracy z ofiarami i społecznościami dotkniętymi konfliktami, ochroną świadków i zapewniania udziału ofiar oraz zadośćuczynienia, co dodatkowo jest kluczowym czynnikiem zwiększania wpływu trybunału oraz możliwości pozostawienia pozytywnego i trwałego dziedzictwa;

Czwartek, 17 listopada 2011 r.

58. zachęca UE do zapewnienia właściwego i stabilnego finansowania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się kwestiami związanymi z MTK w ramach europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie, zachęca także państwa członkowskie UE i istniejące fundacje europejskie do utrzymania ich wsparcia dla takich podmiotów;

59. zachęca państwa członkowskie UE i ESDZ do rozpoczęcia dyskusji na temat przeglądu obecnych instrumentów finansowych UE, w szczególności Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), celem zbadania, w jaki sposób mogą one dalej przyczynić się do wspierania działalności związanych z komplementarnością w krajach otrzymujących wsparcie w celu propagowania walki z bezkarnością w tych krajach;

60. dostrzega obecne starania Komisji na rzecz utworzenia zestawu instrumentów UE dotyczących komplementarności, których celem jest rozwijanie zdolności państw w zakresie dochodzenia i ścigania rzekomych przestępstw międzynarodowych, oraz zachęca Komisję do zagwarantowania jego wdrożenia z myślą o objęciu programami pomocy działań związanych z komplementarnością i osiągnięciu większej spójności różnych instrumentów UE;

61. wzywa wszystkie państwa-strony MTK do wspierania wspólnych wysiłków mających na celu usprawnienie na szczeblu krajowym procesów w sprawie najcięższych zbrodni, takich jak zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości i ludobójstwo;

62. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji w zakresie organizacji seminarium na rzecz europejskiego i afrykańskiego społeczeństwa obywatelskiego w celu przedyskutowania międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w Pretorii, w kwietniu 2011 r., bierze pod uwagę zalecenia ze spotkania i wzywa Komisję do dalszego wspierania podobnych przedsięwzięć;

63. przypomina, że Parlament Europejski był jednym z najwcześniejszych otwartych sprzymierzeńców trybunału i zauważa jego zasadniczą rolę w monitorowaniu działań UE w tym zakresie; apeluje o zawarcie rozdziału dotyczącego walki z bezkarnością oraz MTK w rocznym sprawozdaniu PE na temat praw człowieka na świecie i sugeruje, aby Parlament Europejski odegrał aktywniejszą rolę przez propagowanie włączania kwestii walki przeciwko bezkarności oraz MTK do głównych priorytetów wszystkich polityk i instytucji, w tym do prac wszystkich komitetów, grup i delegacji w krajach trzecich;

*

* *

64. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Szczyt UE-USA dnia 28 listopada 2011 r.

P7_TA(2011)0510

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie szczytu UE-USA, który odbędzie się w dniu 28 listopada 2011 r.

(2013/C 153 E/14)

Parlament Europejski,

— uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie stosunków transatlantyckich,

— uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że chociaż wiele globalnych wyzwań w dziedzinie polityki zagranicznej, bezpieczeństwa, rozwoju i środowiska wymaga wspólnych działań i współpracy transatlantyckiej, aktualny kryzys gospodarczy stał się głównym wyzwaniem, jakim należy się obecnie zająć;